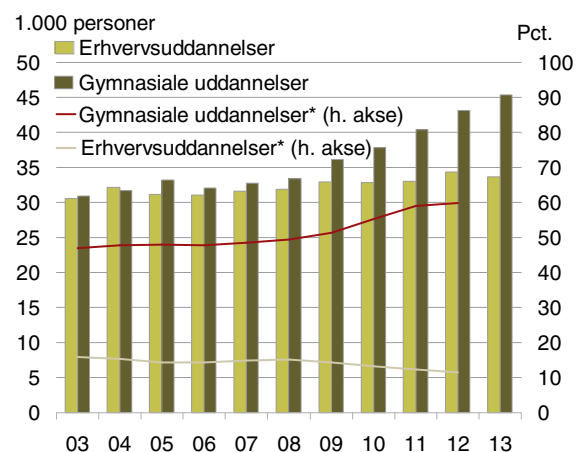

Ungdomsuddannelser

Unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, klarer sig bedre på arbejdsmarkedet og har højere produktivitet end dem med mindre uddannelse. Det gælder både for dem, der træder direkte ud på arbejdsmarkedet og dem, der vælger at læse videre på en videregående uddannelse. Ungdomsuddannelserne spiller derfor en central rolle i forhold til at sikre en veluddannet arbejdsstyrke, der er en af forudsætnin-gerne for vækst.

Siden 2003 er antallet af personer, der fuldfører en ungdomsuddannelse, steget. Antallet, der fuldfører en erhvervsuddannelse, er steget med ca. 3.000 personer, mens antallet, der fuldførte en gymnasial uddannelse, er steget med godt 14.000 personer, se figur 5.1. Derved forventes en større andel af en ungdomsårgang at fuldføre en gymnasial uddannelse fem år efter 9. klasse.

Figur 5.1 Fuldførelse af ungdomsuddannelser, 2003-2013

Anm.: Gymnasiale uddannelser* og Erhvervsuddannelser* er den forventede andel af 9. klasseårgangen det pågældende år, der forventes at gennemføre hhv. en gymnasial- eller erhvervsuddannelse 5 år efter 9. klasse. Det bemærkes, at gennemsnitsalderen ved tilgang til erhvervsuddannelsernes grundløb var 23 år i 2013. Baseret på profilmodellen 2012.
Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring og Danmarks Statistik.

Stigningen i antallet, der fuldfører en gymnasial uddannelse, skyldes hovedsagligt flere studenter fra de almene gymnasiale uddannelser, se Factbook.

25-34-årige med mindst en ungdomsuddannelse

Samlet set havde 82 pct. af danskerne mellem 25 og 34 år gennemført mindst en ungdomsuddannelse i 2012, se Factbook. Andelen er øget med 5 pct.-point siden 2002.

Sammenlignet med OECD-landene ligger Danmark lidt under gennemsnittet, se figur 5.2. Den danske placering er imidlertid undervurderet i den internatio-

nale sammenligning. Det skyldes, at den internationale sammenligning baseres på en spørgeskemaundersøgelse, hvor der er en tendens til at uddannelsesniveauet overvurderes. I Danmark baseres en større del af oplysningerne derimod på registeroplysninger, se Factbook.

Figur 5.2 25-34-årige med mindst en ungdomsuddannelse, 2011

Anm.: Den internationale sammenligning er baseret på spørgeskemaundersøgelsen Labour Force Survey. En større del af de danske data baseres dog på registerdata, hvilket kan påvirke sammenligneligheden mellem de danske og internationale tal. Da spørgeskemaundersøgelser har en tendens til at overvurdere uddannelsesniveauet, kan det danske uddannelsesniveau være undervurderet i en international sammenligning. For uddybende beskrivelse af de metodiske problemer med den internationale opgørelse, se Factbook.
Kilde: OECD.

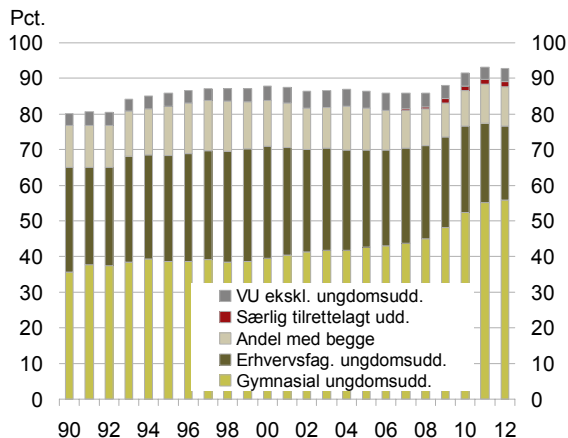
Forventet fremtidig fuldførelse

På baggrund af uddannelsesadfærden i det samlede uddannelsessystem i et givent år kan man fremskrive, hvor stor en andel af en ungdomsårgang, der efter færdiggørelsen af 9. klasse, forventes at fuldføre en ungdomsuddannelse.

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal fuldføre mindst en ungdomsuddannelse 25 år efter 9. klasse.

Af dem, der færdiggjorde 9. klasse i 2012, forventes 93 pct. at fuldføre mindst en ungdomsuddannelse inden for de efterfølgende 25 år, se figur 5.3.

Figur 5.3 Forventet gennemførelse 25 år efter 9. klasse, 1990-2012

Anm.: Andel med begge er den forventede andel af 9. klasseårgangen med både en gymnasial og erhvervsfaglig ungdomsuddannelse. Baseret på profilmodellen 2012.

Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring.

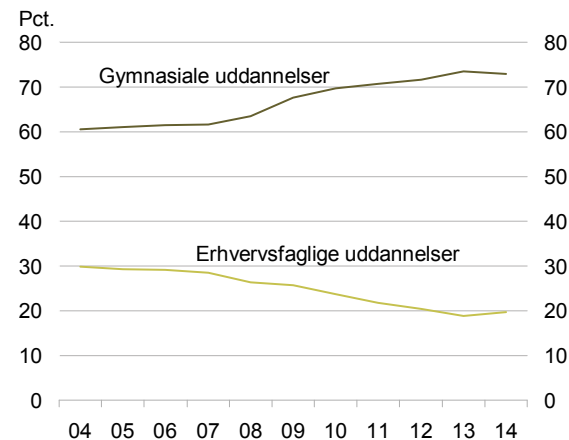
Der ses hovedsageligt en stigning i andelen, der forventes at gennemføre en gymnasial uddannelse, mens andelen, der forventes at gennemføre en erhvervsuddannelse, reduceres.

Tilgang og frafald

En større andel af en ungdomsårgang forventes at fuldføre en gymnasial uddannelse, som følge af at unge i højere grad søger mod de gymnasiale uddannelser, og at frafaldet på de gymnasiale uddannelser er lavere end på erhvervsuddannelserne.

Når unge forlader grundskolen søger de i højere grad mod gymnasiale uddannelser end tidligere, se figur 5.4. Tendensen er særlig tydelig efter 2008.

Figur 5.4 Tilmelding til ungdomsuddannelser for elever der færdiggør 9. og 10. klasse, 2004-2014

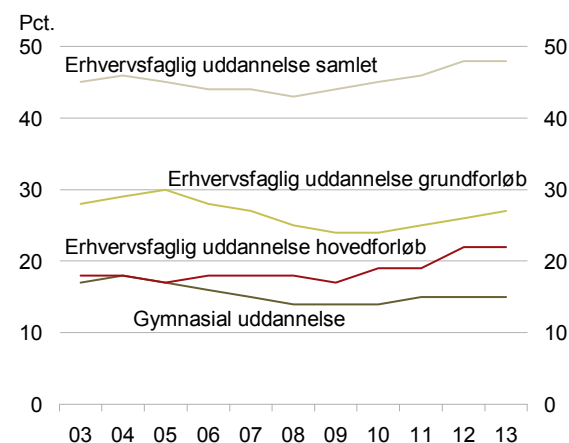

Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring.

Blandt dem, der påbegyndte en gymnasial ungdomsuddannelse i 2013, forventes ca. 15 pct. at falde fra, se figur 5.5. Den forventede frafaldsprocent for de gymnasiale uddannelser er faldet en smule siden 2003.

For erhvervsuddannelser forventes en større andel at falde fra. Kun knap halvdelen af de, der påbegynder en erhvervsuddannelse i 2013, forventes at gennemføre hele uddannelsen.

Figur 5.5 Frafall på ungdomsuddannelserne, 2003-2013

Anm.: Frafall defineres som andelen, der er påbegyndt en uddannelse et givent år og ikke forventes at fuldføre. Afbrud med efterfølgende start inden 15 mdr. på samme uddannelsesgruppe regnes ikke som frafall. EUD-hovedforløb mv. omfatter også erhvervsgrunduddannelse (egu) og øvrige erhvervsuddannelser. Samlet frafall fra EUD-uddannelserne består af frafall på grund- og hovedforløb samt frafall i overgang mellem grund- og hovedforløb. Det er derfor muligt at påbegynde et hovedforløb uden et grundforløb. Frafall på grund- og hovedforløb kan ikke summeres.

Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring.

Den store forskel i frafaldet på ungdomsuddannelserne forklares blandt andet ved elevernes kompetencer.

I 2012 havde eleverne på de gymnasiale uddannelser væsentlig højere folkeskolekarakterer end eleverne på erhvervsuddannelserne.

Cirka hver fjerde af elever på erhvervsuddannelserne kunne ved seneste optælling i 2012 ikke leve op til kravet om at have mindst 02 i både dansk og matematik i 9. klasse. Det samme var tilfældet for ca. 2 pct. af elevernes på de gymnasiale uddannelser.

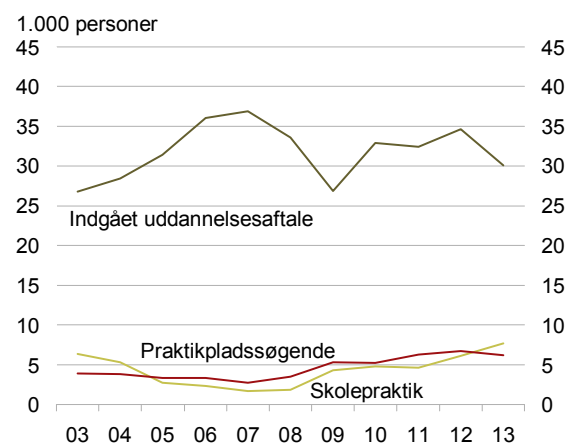
Frafaldet på erhvervsuddannelserne sker både på grundforløbet og hovedforløbet. Knap 30 pct. forventes at falde fra blandt dem, der påbegynder grundforløbet i 2012. For dem, der påbegynder hovedforløbet samme år, forventes godt 20 pct. at falde fra. Derudover er der også elever, der falder fra i overgangen mellem grund- og hovedforløb.

Praktikpladser på erhvervsuddannelser

På danske erhvervsuddannelser veksles der mellem skole- og praktikophold. Der er en tendens til, at færre falder fra grundforløbet på erhvervsuddannelserne, når der er gunstige konjunkturer. Det kan blandt andet skyldes, at det er nemmere at få en praktikplads når efterspørgslen efter arbejdskraft er høj.

Antallet af aktivt praktikpladssøgende personer har været stigende siden 2007, se figur 5.6. I 2012 var der således ca. 4.900 praktikpladssøgende. Der er dog fortsat mange elever, der indgår uddannelsesaftaler med arbejdsgivere.

Figur 5.6 Praktikpladsaftaler og praktikpladssøgende, 2003-2013

Anm.: Indgåede uddannelsesaftaler er ekskl. elever, der påbegynder hovedforløb uden praktikplads. Praktikpladssøgende omfatter ikke elever i skolepraktik. Søgende er opgjort ultimo året. Data er ekskl. SOSU og pædagogiske grunduddannelse (PGU) og inkl. landbrugsuddannelser fra og med juli 2008. Grundet ændringer i opgørelsen af praktikpladssøgende pr. april 2005 er en del af faldet fra 2004 til 2005 teknisk begrundet. Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring.

Skolepraktik i praktikcentre bruges som supplement til uddannelsesaftaler med arbejdsgivere, når der er mangel på ordinære praktikpladser. Alle elever er garanteret en skolepraktikplads inden for den fællesindgang, som deres uddannelse hører under. Der er i dag 12 fællesindgange på erhvervsuddannelserne, hvor uddannelser med fællestræk i fag og arbejdsområder har samme indgang og fælles grundforløb. Med erhvervsuddannelsesreformen reduceres fællesindgangene til fire hovedområder.

Selvom brugen af skolepraktik er øget i løbet af den økonomiske krise, er det forholdsvis få elever, der gennemfører hele den praktiske del af uddannelsen i skolepraktik, se Factbook.

En af styrkerne ved vekselsystemet i de danske erhvervsuddannelser er, at elever gennem ordinær praktik får erfaring fra arbejdsmarkedet fx ved at arbejde sammen med kolleger og betjene kunder. Ved skolepraktik får eleverne ikke helt samme arbejdsmarkedserfaring som i ordinær praktik, og derfor kunne eleverne være dårligere stillet efter endt uddannelse.

Der er imidlertid ikke tegn på, at det er tilfældet. For flere af erhvervsuddannelserne gælder det, at elever, der har gennemført (dele af) deres uddannelse i skolepraktik, efterfølgende har tilsvarende beskæftigelsesgrad og erhvervsindkomst som sammenlignelige elever, der udelukkende har været i ordinær praktik.¹

Ekstra tidsforbrug på erhvervsuddannelser

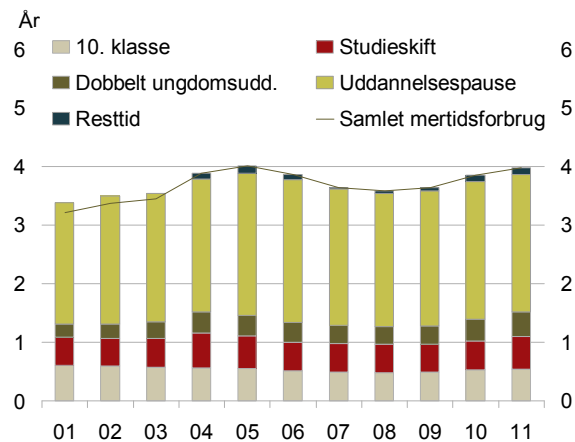
Den gennemsnitlige alder ved fuldførelsen af gymnasiale uddannelser er 20 år, mens den er 28½ år for elever på erhvervsuddannelserne, se Factbook. Aldersniveauet har ligget forholdsvis stabilt siden 2002.

Unge bruger i gennemsnit fire år ekstra på at fuldføre en erhvervsuddannelse, end hvis de gik direkte fra 9. klasse og fuldførte uddannelsen på normeret tid, se figur 5.7.

Størstedelen af mertidsforbruget bruges på uddannelsespause. Det kan fx skyldes, at nogle unge efter folkeskolen arbejder som ufaglærte og først senere påbegynder en erhvervsuddannelse. Det kan blandt andet forklare, at gennemsnitsalderen ved påbegyndelse af grundforløbet på en erhvervsuddannelse er ca. 23 år i 2013, mens den for de gymnasiale uddannelser er godt 17 år. Siden 2007 er den gennemsnitlige alder for påbegyndelse af erhvervsuddannelsens grundforløb øget med knap 1½ år.

¹ Det Økonomiske Råd (2014), Dansk Økonomi, forår 2014.

Figur 5.7 Ekstra tidsforbrug for erhvervsfaglige uddannelser, 2001-2011

Anm.: Baseret på profilmodellen 2011. Uddannelsespause er fx arbejde og rejseaktivitet. Resttid omfatter hovedsageligt tidsforbrug ud over den normerede studietid. Resttid kan være negativ som følge af merit. Se Factbook for en nærmere beskrivelse af profilmodellen.
Kilde: UNI-C – Styrelsen for It og Læring.

Derudover bruger unge også mertid på at gennemføre to ungdomsuddannelser. Samlet set havde 15 pct. af dem, der fuldførte en ungdomsuddannelse i 2012, tidligere gennemført enten en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse.² Heri indgår både elever, som har valgt om, og ældre elever der er blevet omskolet.

Blandt dem, der fuldførte en gymnasial uddannelse, havde 1 pct. tidligere fuldført en erhvervsuddannelse. Derimod havde 15 pct. af dem, der fuldførte en erhvervsuddannelse, tidligere fuldført en gymnasial uddannelse, mens 16 pct. tidligere havde fuldført en anden erhvervsuddannelse.

En fremadrettet prognose fra Undervisningsministeriet indikerer, at ca. 11 pct. af en ungdomsårgang fra 2012 kan forventes at gennemføre både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Reform af erhvervsuddannelserne.** Regeringen indgik i februar 2014 en aftale med V, DF, SF, LA og K om en ambitiøs reform af erhvervsuddannelserne, der skal bidrage til, at flere vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Reformen indebærer blandt andet en ny forenklet struktur med et etårigt grundforløb for de unge, en *ny erhvervsuddannelse for voksne* for elever over 25 år, fokusering af vejledningsindsatsen samt bedre videreuddannelsesmuligheder. Som led i reformen oprettes der endvidere en ny kompetencegivende ungdomsuddannelse, *den kombinerede ungdomsuddannelse*, rettet mod unge der ikke har forudsætningerne for at gennemføre en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse. Uddannelsen skal forbedre elevernes grundlag for beskæftigelse og for fortsat – primært erhvervsrettet – uddannelse.
- **Praktikpladser.** Som en del af Aftaler om Vækstpakke 2014 er der afsat 95 mio. kr. i 2014-2015 til nye initiativer, der skal skabe flere praktikpladser. Initiativerne skal drøftes med arbejdsmarkedets parter.

Større planlagte initiativer:

- **Styrket kvalitet og faglighed i de gymnasiale uddannelser.** Fremtidens unge skal blive endnu dygtigere studenter og derigennem bedre klædt på til videre uddannelse. Regeringen vil derfor i løbet af efteråret 2014 præsentere et udspil med henblik på at styrke kvaliteten og fagligheden i de gymnasiale uddannelser og samtidig adressere de eksisterende udfordringer på det gymnasiale område.
- **Socialt taxameter.** På finanslovsforslaget for 2015 har regeringen indført et socialt taxameter på ungdomsuddannelserne, der tilgodeser uddannelsesinstitutioner med mange frafaldstruede elever. De pågældende institutioner får dermed bedre muligheder for at iværksætte målrettede indsatser for at reducere frafaldet blandt deres elever.

² Det Økonomiske Råd (2014), Dansk Økonomi, forår 2014.